

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕/๒๕๕๒

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก สิ้นสุดลงหรือไม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๕ คน ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา ได้อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖ เข้าชื่อเสนอคำร้องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก สิ้นสุดลง ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๓) หรือไม่ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนดังกล่าวเห็นว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ขาดคุณสมบัติในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะนายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ครั้งที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ครั้งที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยยื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งระบุว่าจบปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม เพราะมีบิดาเป็นคนต่างด้าว ต่อมานายสุทิน ใจจิต ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก พรรคกิจสังคมได้ทำหนังสือขอคัดค้านคุณสมบัติของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก โดยระบุว่าความสำเร็จปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยศรีปทุมของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ น่าจะถือได้ว่าเป็นโมฆะ เนื่องจาก นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้นำเอาวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๕๓๐ จากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์ บริหารธุรกิจซึ่งได้เลิกกิจการแล้ว นำมาเทียบโอนหน่วยกิตและเรียนต่อในมหาวิทยาลัยศรีปทุม จนสำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต และมีผู้ร้องเรียนคัดค้านขอให้มีการตรวจสอบวุฒิการศึกษาของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน องค์การค้ำของคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผลการตรวจสอบของหน่วยงานดังกล่าว มีดังนี้

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มีหนังสือที่ ศธ ๑๐๐๑/๕๐ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๕ แจ้งถึงรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ว่าโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์ บริหารธุรกิจ ได้ขอเลิกกิจการไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ และได้ส่งหลักฐานต่างๆ

มาเก็บไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งจากการตรวจสอบแล้วไม่ปรากฏชื่อ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ในหลักฐานของโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ทั้งปีการศึกษา ๒๕๓๓ และปีการศึกษา ๒๕๓๔

๒. องค์การค้ำของคุรุสภา ซึ่งเป็นหน่วยงานในการจัดทำระเบียบแสดงผลการเรียน (ใบ รบ. ๑) ให้กระทรวงศึกษาธิการ ได้ชี้แจงเป็นหนังสือที่ ๐๐๑๐/๖๐๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ ว่า องค์การค้ำของคุรุสภาได้ตรวจสอบการจัดขายใบ รบ. ๑ ปวท. เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ชุดที่ ๑๕๕๔ ซึ่งเป็นชุดเดียวกับ ใบ รบ. ๑ ปวท. ที่นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้นำไปสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัย ศรีปทุม แล้วพบว่า ใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ ได้ขายให้กับโรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค ตามหนังสือขอซื้อ จาก สช. ที่ ศธ ๑๐๐๓/๑๔ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๓ ไม่ได้ขายให้กับโรงเรียนเทคนิค มารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ

๓. กระทรวงศึกษาธิการได้แจ้งผลการตรวจสอบใบระเบียบแสดงผลการศึกษาของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย โดยระบุว่ากระทรวงศึกษาธิการมีความเห็นว่า ใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ที่นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ นำไปสมัครขอเรียนต่อ ที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นเอกสารปลอม

การที่นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ นำหลักฐานปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ไปสมัครรับเลือกตั้ง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีความจำเป็นเนื่องจากเป็นบุตรที่มีบิดาเป็นคนต่างด้าวเพราะตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ประกาศใช้อยู่ในขณะนั้น ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๑ (๑) ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ และ ๒๖ จึงพิจารณาได้ว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วน เพราะวุฒิการศึกษาที่นำมาสมัครรับเลือกตั้งถือว่าน่าจะโมฆะ

ต่อมาในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้นำหลักฐานเดิม คือ ปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ไปลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้ง จึงน่าจะพิจารณาได้ว่า การลงสมัครรับเลือกตั้ง ครั้งที่ ๒ ก็ไม่น่าจะทำได้อีกเพราะจะผิดรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑๑ (๑) เหมือนการเลือกตั้งครั้งที่ ๑

เมื่อพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน มาตรา ๑๐๗ (๓) ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๖ แล้วเห็นว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ทำผิดรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ด้วย

เพราะนายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนเพราะไม่จบปริญญาตรี แต่จะนำข้อยกเว้นของมาตรา ๑๐๗ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาใช้ก็ไม่น่าจะทำได้ เนื่องจากการอ้างสิทธิการเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะทำได้เพราะการที่ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็เนื่องจากการนำวุฒิการศึกษาที่เป็นโมฆะมาเป็นหลักฐานในการสมัครรับเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนดังกล่าว จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกสิ้นสุดลงหรือไม่ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องยื่นคำคัดค้านปฏิเสธข้อกล่าวหาของผู้ร้อง ดังนี้

ข้อ ๑ เมื่อพิจารณาคำร้องดังกล่าวแล้ว แสดงให้เห็นว่าผู้ร้อง กับพวก ไม่มีอำนาจยื่นคำร้องดังกล่าว เนื่องจากการยื่นคำร้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๙๖ และมาตรา ๑๐๗ (๓) ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงบทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญในมาตรา ๓๑๕ ได้บัญญัติไว้ว่า “นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๓๒๔ และให้วุฒิสภาดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ทำหน้าที่วุฒิสภาดำเนินการตามรัฐธรรมนูญนี้ จนถึงวันที่ครบ ๔ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามวรรค ๕ (๑) หรือวันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามวรรค ๕ (๒) แล้วแต่กรณี

ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้อยู่ต่อไปจนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อมีการยุบสภา หรือเมื่อสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดๆ ให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกวุฒิสภาดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าสมาชิกภาพของวุฒิสภาจะสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ หรือสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ (๓) มาตรา ๑๑๘ (๗) มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๕ (๒) และ (๓) มาตรา ๑๒๖ (๒) และ (๓) มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๑๓๕ มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรค ๒ และสมาชิกวุฒิสภาตามวรรค ๓”

จะเห็นได้ว่า ในบทเฉพาะกาลได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่า นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้อยู่ต่อไป และได้กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดไว้ ๓ กรณีคือ

๑. ครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร

๒. เมื่อมีการยุบสภา

๓. สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถพิจารณา และให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน ตามมาตรา ๓๒๓

ดังนั้น บทบัญญัติที่ผู้ร้องอ้างอิงในการยื่นคำร้อง มิได้อยู่ภายใต้เงื่อนไขทั้งสามประการดังกล่าว นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นในวรรคที่ ๔ ยังแสดงให้เห็นได้ชัดอีกว่า ตามบทบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่า มิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๐๗ (๓) มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรค ๒ และเมื่อพิจารณาถึงมาตรา ๑๑๘ (๗) จะเห็นได้ว่าหากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี สมาชิกภาพย่อมสิ้นสุดลงทันที และในบทเฉพาะกาลมิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๑๘ (๗) มาใช้เช่นกัน

ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องที่ได้อ้างอิงบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๐๗ (๓) มากล่าวหาผู้ถูกร้องนั้น จึงไม่อาจรับฟังได้ ผู้ร้องกับพวกจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และ/หรือศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๒ ผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ และทางโรงเรียนได้ออกหลักฐานทางทะเบียน รบ. ๑ ปวท. ให้ หลังจากนั้นผู้ถูกร้องนำหลักฐานการศึกษาดังกล่าวไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม คณะนิติศาสตร์ และสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ผู้ถูกร้องได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

ต่อมาผู้ถูกร้องได้ลงสมัครรับเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ อีก ซึ่งการสมัครรับเลือกตั้งทั้งสองครั้งผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายกได้ทำการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกร้องแล้วและประกาศว่าเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ หลังจากที่ได้รับการเลือกตั้ง จำสิบเอก วีระพงษ์ เชมะเพ็ชร ได้ร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้ถูกร้อง ที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนครนายก โดยกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัคร และใช้เอกสารปลอม ซึ่งกรมตำรวจในขณะนั้น ได้แต่งตั้งพนักงานสอบสวนให้ดำเนินการสืบสวน ในชั้นสอบสวน พนักงานสอบสวนได้สอบสวน นายพงษ์เกียรติ แมลงภู พยานซึ่งเป็นนักศึกษา ในสถานศึกษาและในปีการศึกษาเดียวกับผู้ถูกร้อง ซึ่งพยานดังกล่าวได้ยืนยันว่า ผู้ถูกร้องเคยเรียนที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์ บริหารธุรกิจ และเห็นขั้วรอยที่ห่อเบนซ์มาเรียนหนังสือ นอกจากนั้นยังมี นายธีรยุทธ อัสวเจษฎากุล พยาน ซึ่งเป็นนักศึกษาในสถานศึกษาเดียวกันแต่เป็นรุ่นน้อง ๑ ปี เคยเห็นผู้ถูกร้องขั้วรอยที่เบนซ์มาเรียน จึงมีโอกาสพูดคุยกันหลายครั้ง อีกทั้งยังมี ร้อยเอกหญิง อนุรี อริยะวงศ์ พยาน ซึ่งรับราชการทหารประจำแผนกกรมสารบรรณทหารบก ยืนยันว่า ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๓๖ พยานพักอาศัยอยู่กับ นางยุพิน หลักสุวรรณ เจ้าของโรงเรียนและอยู่ในบริเวณเดียวกันกับโรงเรียน พยานได้รู้จักกับผู้ถูกร้อง และเห็นมาเรียนโดยนำรถเบนซ์มาจอดที่หน้าบ้านพักเป็นประจำ และได้พูดคุยกันหลายครั้ง

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ย่อมแสดงให้เห็นแล้วว่า ผู้ถูกร้องได้เรียนที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจจริง

นอกจากนี้ ปรากฏว่า จำสิบเอก วีระพงษ์ เชมะเพ็ชร กับนายสุทิน ใจจิต ร่วมกันร้องคัดค้านการเลือกตั้งที่ผู้ถูกร้องได้รับการเลือกตั้ง ที่ศาลจังหวัดนครนายก โดยต่อมาศาลจังหวัดนครนายกได้ส่งประเด็นไปสืบ นายอนุสรณ์ ไทยเดชา ผู้อำนวยการกองสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตามหมายเลขคดีดำ ที่ ป. ๑๒๗/๒๕๕๐ โดย นายอนุสรณ์ ไทยเดชา ได้เบิกความต่อศาลว่า “ในกรณีคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตรวจสอบไม่พบว่าระเบียบแสดงผลการเรียนที่ส่งมามีชื่อของบุคคลที่ให้ทำการตรวจสอบหรือไม่ ทางสำนักงานจะแจ้งเพียงว่า ตรวจสอบไม่พบชื่อบุคคลดังกล่าว แต่ไม่สามารถยืนยันได้บุคคลนั้นจะจบการศึกษาจากโรงเรียนที่ให้ทำการตรวจสอบหรือไม่ .... ผู้ที่จะยืนยันได้ว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ จะจบการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจหรือไม่ คือ อาจารย์ใหญ่หรือนายทะเบียน” และในชั้นสอบสวน นางยุพิน หลักสุวรรณ ภรรยาและผู้จัดการมรดกของ นายเสริม หลักสุวรรณ ได้มาให้การยืนยันว่าผู้ถูกร้อง เรียนและจบโรงเรียนดังกล่าว โดย นายประยงค์ หลักสุวรรณ ได้ให้การยืนยันว่า นายประยงค์ หลักสุวรรณ ได้ลงลายมือชื่อในเอกสาร รบ. ๑ ปวท. และนางยุพิน หลักสุวรรณ ได้ยืนยันว่า นายเสริม หลักสุวรรณ เป็นผู้ลงลายมือชื่อ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ย่อมรับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และเอกสารใบระเบียบผลการเรียนเป็นเอกสารที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจออกให้มิได้เป็นเอกสารปลอมตามข้อกล่าวหาแต่ประการใด

ข้อ ๓ ส่วนที่มาของเอกสาร รบ. ๑ ปวท. ก่อนที่โรงเรียนจะนำมาออกหลักฐานแก่ผู้ถูกร้องนั้น จะมีที่มาอย่างไร หรือทางโรงเรียนจะมีทะเบียนประวัติของผู้ถูกร้องอย่างไร ไม่ใช่หน้าที่ของผู้ถูกร้องเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องเป็นผู้ดำเนินการ และเนื่องจากผู้ถูกร้อง ได้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจจริง ในชั้นสอบสวน พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการจึงมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกร้อง กับพวก

ข้อ ๔ ผู้ถูกร้อง ได้นำปริญญาตรีดังกล่าวไปสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ทั้งสองครั้ง โดยชอบ นอกจากนี้ในปัจจุบันนี้ปริญญาบัตรของผู้ถูกร้อง ก็ยังเป็นปริญญาบัตรที่ถูกต้องดังปรากฏตามหนังสือรับรองของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

สำหรับการสมัครรับเลือกตั้งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๓๘ นั้น ได้มีผู้คัดค้านคุณสมบัติเช่นเดียวกับคดีนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายกได้มีหนังสือถึงกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติวุฒิทางการศึกษาของผู้ถูกร้อง อธิบดีกรมวิชาการในนามของกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๓๘ แจ้งการตรวจสอบมาว่า

๑. จากการตรวจสอบหลักฐานต่างๆ ที่โรงเรียนส่งมาเก็บไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้อง

๒. จากการตรวจสอบขององค์การค่าของคุรุสภาพบว่า รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ไม่ตรงกับฉบับของผู้ถูกร้อง ซึ่งองค์การค่าของคุรุสภา ได้จำหน่ายให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๓

สรุป จากข้อเท็จจริงดังกล่าว หากจะวินิจฉัยว่าเอกสาร รบ. ๑ ปวท. ของผู้ถูกร้อง เป็นการออกหลักฐานถูกต้องหรือไม่ จังหวัดจะต้องส่ง รบ. ๑ ฉบับตัวจริง ประกอบการพิจารณาด้วย

แต่ต่อมา ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๘ และในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีซึ่งเป็นสมาชิกพรรคชาติไทย ซึ่งเป็นพรรคเดียวกับผู้ร้อง กระทรวงศึกษาธิการกลับมีหนังสือออกมาว่า เอกสารใบ รบ. ๑ ปวท. ของผู้ถูกร้อง นั้นน่าเชื่อว่าปลอม โดยมีเจตนาที่จะมุ่งทำลายผู้ถูกร้องทางการเมือง และตัดสินใจให้ลงสมัครรับเลือกตั้งในสมัยหน้า ซึ่งจะเป็นคู่แข่งกับผู้ร้อง ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน

อาศัยข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ขอศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำร้องของผู้ร้อง กับพวก

ระหว่างการพิจารณา ผู้ถูกร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อกฎหมายเบื้องต้น โดยผู้ถูกร้องเห็นว่า หากศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย ย่อมจะทำให้คดีเสร็จไปทั้งเรื่อง ผู้ถูกร้องจึงมีความประสงค์ ขอศาลได้วินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายก่อน รวม ๒ ข้อ คือ

ข้อ ๑ ผู้ร้องได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นข้อกฎหมายว่า

“ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ สิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๔) มาตรา ๑๐๗ (๓) และบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสองและวรรคสี่ พร้อมทั้งต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่”

ผู้ถูกร้องเห็นว่า เมื่อพิจารณาคำร้องดังกล่าวแล้ว ย่อมแสดงให้เห็นว่า นายสิทธิชัย กิตติชนเศรษฐ์ ผู้ร้อง กับพวก ไม่มีอำนาจยื่นคำร้องดังกล่าว

ข้อ ๒ หลังจากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕ นายสุทิน ใจจิตต์ กับพวก ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลจังหวัดนครนายกพิจารณาวุฒิทางการศึกษาของผู้ถูกร้อง และเป็นมูลความแห่งคดีเช่นเดียวกับคดีนี้ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๕ ตามคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๒/๒๕๓๕ ซึ่งคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม ผู้ถูกร้องเห็นว่า การที่ นายสิทธิชัย กิตติชนเศรษฐ์ ผู้ร้องกับพวก ได้มายื่นคำร้องกล่าวหาผู้ถูกร้องในมูลความคดีเดียวกันกับคดีที่ศาลจังหวัดนครนายกดังกล่าว เป็นการฟ้องซ้อน ทำให้ผู้ถูกร้องเสียเปรียบในการต่อสู้คดีและถูกดำเนินคดีในมูลคดีเดียวกันถึงสองศาล และการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกร้องเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ถูกร้องเห็นว่า มูลเหตุคดีนี้ ได้มีการพิจารณาในศาลจังหวัดนครนายกก่อนคดีนี้ ควรให้ศาลยุติธรรม คือ ศาลจังหวัดนครนายกเป็นผู้พิจารณารับฟังข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย เพื่อให้ศาลฎีกาพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเคารพศาลสถิตยุติธรรมที่พิจารณาคดีนี้ และเพื่อรักษาความสมดุลในกระบวนการยุติธรรมและความเป็นธรรม เพื่อประโยชน์ และความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

อาศัยข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายดังกล่าว ขอศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมาย ดังกล่าวข้างต้น

คำร้องของผู้ถูกร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อกฎหมายเบื้องต้น ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งว่าจะพิจารณาสั่งพร้อมกับคำวินิจฉัย และคำร้องดังกล่าวในข้อ ๑ นั้นตรงกับข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องข้อ ๑ เช่นเดียวกัน

ทางพิจารณา นายสิทธิชัย กิตติชนเศรษฐ ผู้ร้องเบิกความว่าวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีของผู้ถูกร้องที่อ้างว่าจบจากมหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น เป็นโมฆะเพราะผู้ถูกร้องได้นำวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ จากโรงเรียนเทคนิค มารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจ ซึ่งได้เลิกกิจการไปแล้วมาเทียบโอนหน่วยกิตและเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม นั้น องค์การค้ำของครูสภาซึ่งมีหน้าที่ขายใบ รบ. ๑ ให้กับโรงเรียนเอกชนต่างๆ ได้ขายใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ คือชุดเดียวกับที่ผู้ถูกร้องนำไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม ให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค มิได้ขายให้โรงเรียนเทคนิคมารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจแต่อย่างใด และใบ รบ. ๑ ชุดที่ ๑๕๕๔ ซึ่งมีอยู่ ๕๐ ใบ ก็ไม่มีใบเลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ และจากการตรวจสอบหลักฐานต่างๆ ของโรงเรียนเทคนิคมารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจแล้วไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้อง เรียนหรือจบการศึกษาทั้งปีการศึกษา ๒๕๓๓ และ ๒๕๓๔ นอกจากนั้นตามที่ใบ รบ. ๑ ที่ผู้ถูกร้องนำไปสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้นระบุว่าผู้ถูกร้องจบมัธยมศึกษาตอนปลายจาก “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร” ซึ่งปรากฏว่าไม่เคยมีชื่อสถานศึกษาดังกล่าวเลย ดังนั้นผู้ถูกร้องจึงไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายแต่อย่างใด คงจบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประชาชนนคร) อำเภอเมือง จังหวัดนครนายกเท่านั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ถูกร้องจบที่โรงเรียนบูรณาราชบุรีและมาต่อที่โรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประชาชนนคร) จบประถมศึกษาปีที่ ๗ ดังนั้นการที่ผู้ถูกร้องนำใบปริญญาบัตรชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งเป็นโมฆะเพราะได้มาโดยมิชอบไปสมัครรับเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และปี พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายเลือกตั้งปี พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๖

นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องเบิกความว่า ผู้ถูกร้องจบประถมศึกษาที่โรงเรียนบูรณาราชบุรีและมาเรียนต่อที่โรงเรียนวัดวังกระโจม และในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ จึงเรียนต่อที่โรงเรียนนาครลำสงเคราะห์ ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำจังหวัดนครนายกในชั้น ม. ๑ อยู่ ๑ ปี จึงออกมาช่วยบิดาทำธุรกิจ เพราะเป็นบุตรคนโต และในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้เข้าเรียนโรงเรียนผู้ใหญ่จิตรการนิมิตรซึ่งเป็นโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ หลังจากนั้นปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๑ ผู้ถูกร้องได้เรียนแบบการศึกษาสำหรับบุคคลภายนอก เรียนภาคค่ำดูหนังสือเองแล้วมาสอบจนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ถูกร้องซึ่งไปเรียนต่อในสายวิชาชีพที่โรงเรียนเทคนิคมารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจภาคค่ำ จนจบ ปวท. และนำวุฒิการศึกษา ปวท. ไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม จนจบปริญญาตรีเป็นนิติศาสตรบัณฑิต ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้องได้ใช้วุฒิปริญญาตรีดังกล่าวสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดนครนายก เพราะผู้ถูกร้องเป็นบุตรของคนต่างด้าว และผู้ถูกร้องได้รับ

เลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกทั้งสองครั้ง และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงปัจจุบัน ปัญหาว่าวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ของผู้ถูกร้องจะเป็นเอกสารปลอมหรือไม่ ผู้ที่จะชี้ได้ก็คืออาจารย์ใหญ่และนายทะเบียนของโรงเรียนเทคนิคมรदानุเคราะห์บริหารธุรกิจ เท่านั้น ซึ่งในชั้นสอบสวน นางยุพิน หลักสุวรรณ ภรรยาและผู้จัดการมรดกของ นายเสริม หลักสุวรรณ (อดีตอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนเทคนิคมรदानุเคราะห์บริหารธุรกิจ) ยืนยันกับพนักงานสอบสวนว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนดังกล่าว นอกจากนั้น เมื่อผู้ถูกร้องได้นำวุฒิการศึกษาดังกล่าวไปสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม จากการตรวจสอบของมหาวิทยาลัย ก็เห็นว่าวุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้องไม่มีปัญหาเรื่องความไม่ถูกต้อง

ศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งผู้แทนมาชี้แจงให้รายละเอียด ซึ่งมีผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และองค์การค้ำของคุรุสภามาชี้แจงดังต่อไปนี้

นายวิรัตน์ วิเศษสุวรรณ ผู้อำนวยการกองทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เบิกความว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลโรงเรียนเอกชนในกรณีที่โรงเรียนเลิกกิจการ ทางโรงเรียนจะต้องส่งเอกสารหลักฐานการศึกษา ระเบียบ เอกสารการเรียน เอกสารของนักเรียนทั้งหมดตั้งแต่เริ่มดำเนินการให้กับสำนักงาน ฯ เพื่อจัดเก็บดูแลต่อไป คือ ทำหน้าที่เหมือนนายทะเบียน โรงเรียนเทคนิคมรदानุเคราะห์บริหารธุรกิจจัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๖ และเลิกกิจการเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๗ เนื่องจากประสบกับปัญหานักเรียนน้อยกิจการขาดทุนและจากหลักฐานที่โรงเรียนเทคนิคมรदानุเคราะห์บริหารธุรกิจส่งให้สำนักงาน ฯ เมื่อโรงเรียนเลิกกิจการ ไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องในทะเบียนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งปีการศึกษา ๒๕๓๓ และปีการศึกษา ๒๕๓๔ การจะตรวจสอบว่าผู้ถูกร้องเคยเรียนอยู่ในโรงเรียนเทคนิคมรदानุเคราะห์บริหารธุรกิจหรือไม่จะต้องตรวจสอบจากหลักฐาน ๔ อย่าง คือ ทะเบียนนักเรียน รายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร สำหรับผู้ถูกร้อง คือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ระเบียบแสดงผลการเรียน รบ. ๑ ปวท. ทะเบียนประกาศนียบัตรหลักสูตร ปวท. จากการตรวจสอบไม่มีชื่อผู้ถูกร้องในหลักฐานทั้ง ๔ อย่าง

นายสุุดใจ จิระสมประเสริฐ นิดกร ๗ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เบิกความว่า หากใบ รบ. ๑ ปวท. ซึ่งเป็นเอกสารแสดงวุฒิการศึกษาไม่ได้เป็นเอกสารที่ชื่อไปจากองค์การค้ำของคุรุสภาแล้ว ก็ไม่ใช่เอกสารถูกต้องของทางราชการ

นายวิชัย ไพบ่วงส์ นักวิชาการศึกษา ๗ กองทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เบิกความว่า กรณีของผู้ถูกร้อง ได้มีการตรวจสอบหลักฐานการศึกษาก่อนที่จะพยานจะมารับตำแหน่ง

ผลของการตรวจสอบ ปรากฏว่าไม่มีชื่อผู้ถูกร้องอยู่ในโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และหากตรวจสอบใหม่ผลก็จะเหมือนเดิม เพราะเอกสารต่าง ๆ ได้ถ่ายไว้เป็นไมโครฟิล์ม

นายสมชัย ไหลสุพรรณวงษ์ นิตกร ๘ กองนิติการ กรมวิชาการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เบิกความว่ากรมวิชาการมีหน้าที่ในการตรวจสอบผู้จบการศึกษาในประเทศไทยทุกระดับชั้น เมื่อมีการจบการศึกษาทางโรงเรียนจะส่งหลักฐานการจบการศึกษามาเก็บไว้ที่กรมวิชาการด้วย จากการตรวจสอบไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องในหลักฐานการจบการศึกษาของโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ทั้งปีการศึกษา ๒๕๓๓ และ ๒๕๓๔

นางอุบลรัตน์ เจาะจิตต์ ผู้อำนวยการสำนักทะเบียน มหาวิทยาลัยศรีปทุม เบิกความว่า เมื่อผู้ถูกร้อง นำวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) จากโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ มาสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่คณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ได้ตรวจสอบความถูกต้องของวุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้อง โดยการมีหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจได้ยืนยันเป็นหนังสือว่าวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ของผู้ถูกร้อง เป็นเอกสารที่ถูกต้อง

นางศรีอุไร กาญจนวณิชย์ หัวหน้าแผนกแบบเรียนและแบบพิมพ์ขององค์การค้ำของคุรุสภา เบิกความว่า องค์การค้ำของคุรุสภามีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตและจำหน่ายใบ รบ. ๑ ให้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนทั่วประเทศ และจะจำหน่ายได้ก็ต่อเมื่อมีใบสั่งซื้อจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเท่านั้น มิได้เปิดจำหน่ายโดยเสรีและเมื่อจะจำหน่ายให้กับโรงเรียนเอกชนใด องค์การค้ำของคุรุสภา จะมีบันทึกว่า ใบ รบ. ๑ ชุดที่ .... เลขที่ .... ได้จำหน่ายให้กับโรงเรียนใด กรณีที่ผู้ถูกร้องนำใบ รบ. ๑ ไปเป็นหลักฐานว่าสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ในความเป็นจริง ใบ รบ. ๑ ดังกล่าวนั้น เป็นชุดที่องค์การค้ำของคุรุสภา ได้จำหน่ายให้กับโรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค มิได้จำหน่ายให้แก่โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และ ใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๕๓๐ มิได้ผลิตและจำหน่ายโดยองค์การค้ำของคุรุสภา ทั้งเลขชุดกับเลขที่ก็ไม่สัมพันธ์กัน คือ องค์การค้ำของคุรุสภา พิมพ์ใบ รบ. ๑ เป็นเล่มหรือชุดละ ๕๐ ใบ และใบ รบ. ๑ ที่องค์การค้ำของคุรุสภาจำหน่ายให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิคเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๓ จำนวน ๗ เล่มนั้น คือ ชุดหรือเล่มที่ ๑๕๕๔-๑๕๖๐ เลขที่ ๐๗๗๖๕๑-๐๗๘๐๐๐

นายทวีศักดิ์ วิชิษฐ์ฎาณูกร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ๑ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน เบิกความว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ประเภทบุคคลภายนอก หรือที่เรียกว่าศูนย์ กทม. ได้เปิดดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้ทำการตรวจสอบแล้วไม่มี

สถานศึกษาชื่อ “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร” และในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๓๓ ไม่มีชื่อผู้ถูกร้อง เข้าเรียนในสถานศึกษาประเภทเรียนด้วยตนเองของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และไม่ปรากฏชื่อว่าจะจบการศึกษามัธยมตอนต้นหรือมัธยมตอนปลายประเภทบุคคลภายนอก

นายพิชิต แสงลอย ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน เบิกความว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ตรวจสอบผู้จบหลักสูตรของผู้เรียนประเภทบุคคลภายนอก ตามทะเบียนคุมประกาศนียบัตรที่มีอยู่จำนวน ๑๔ เล่ม คือ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ ถึง ๒๕๓๓ ไม่มีชื่อของผู้ถูกร้องในเอกสารทั้งหมด

นายสมชัย พุนทอง นักวิชาการ ๗ กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีหน้าที่ดูแลเรื่องการประเมินผลการเรียนและการออกหลักฐานการศึกษา เบิกความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก คือโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จะใช้ชื่อว่าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกแล้วต่อข้างหลังว่าชื่ออะไร เช่น หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสวนกุหลาบวิทยาลัย ดังนั้น โรงเรียน “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกกรุงเทพมหานคร” จึงไม่มี

นางอารีรัตน์ วัฒนสิน ผู้อำนวยการกองสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ เบิกความว่า การเรียนหลักสูตร ปวท. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค) ปีการศึกษาจะเท่ากับ ปวส. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง) คือ จบมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วมาต่อ ปวท. อีก ๒ ปี จะมีสิทธิในการที่จะศึกษาต่อเท่ากับ ปวส.

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก รวม ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ครั้งที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และได้รับการเลือกตั้งทั้งสองครั้ง ในปัจจุบันยังเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ในการลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งสองครั้งผู้ถูกร้องยื่นหลักฐานโดยระบุว่าจบปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม เพราะมีบิดาเป็นคนต่างด้าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ประกาศใช้อยู่ในขณะนั้น ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๑ (๑) ว่า “บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย” และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า

“บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวจะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติหรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศตามกำหนดเวลามาโดยตลอด ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียนจนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติ

(๒) ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงในประเทศตามหลักสูตรจนเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า”

ซึ่งหมายความว่าในขณะใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิดแต่มีบิดาเป็นคนต่างด้าวนั้น จะต้องมีความรู้ตามอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

๑. สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือเทียบเท่า

๒. สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ในการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น ผู้ถูกร้อง ไซไบ รบ. ๑ ของโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ซึ่งแจ้งว่าผู้ถูกร้อง จบชั้น ปวท. จากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ เพื่อนำมาเข้าเรียนและเทียบหน่วยกิตที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งในใบ รบ. ๑ ดังกล่าวแจ้งด้วยว่าก่อนที่จะมาเข้าโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ผู้ถูกร้องจบมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน กศน. ประเภทบุคคลภายนอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องของผู้ร้องกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๕๕ คน ซึ่งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของผู้ถูกร้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ล้มสุดลงหรือไม่

ผู้ร้องกับพวกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะวุฒิการศึกษาที่ผู้ถูกร้องนำมาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสองครั้งที่อ้างว่าจบปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้นเป็นโมฆะ เพราะได้มาโดยไม่ชอบและผู้ถูกร้องไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงไม่มีสิทธิเรียนชั้นปริญญาตรีได้

ผู้ถูกร้อง ยื่นคำคัดค้านปฏิเสธข้อกล่าวหาเป็น ๓ ข้อ ด้วยกัน คือ

ข้อ ๑ ผู้ร้องกับพวก ไม่มีอำนาจยื่นคำร้องได้ เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๓) ที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น จะต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เว้นแต่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งในบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ ได้บัญญัติไว้ว่านับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่คงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไป และจะสิ้นสุดลงเพียง ๓ กรณี เท่านั้นคือ

๑. ครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร

๒. เมื่อมีการยุบสภา

๓. สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถพิจารณา และให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน

แต่คำร้องของผู้ร้องไม่อยู่ในเงื่อนไขตามข้อหนึ่งข้อใดใน ๓ กรณีดังกล่าว ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจที่จะยื่นคำร้องได้

ข้อ ๒ ผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ตามใบรบ. ๑ ที่ผู้ถูกร้องนำไปสมัครเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมจริง

ข้อ ๓ ผู้ถูกร้องถูก นายสุทิน ใจจิต กับพวกยื่นคำร้องขอให้ศาลจังหวัดนครนายก พิจารณาวุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นมูลคดีเช่นเดียวกับคดีนี้ ตามคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๒/๒๕๓๕ และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม ดังนั้น การที่ผู้ร้องได้มายื่นคำร้องกล่าวหาผู้ถูกร้องในมูลคดีเดียวกันอีกที่ศาลรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการฟ้องซ้อน ทำให้ผู้ถูกร้องเสียเปรียบในการต่อสู้คดีและไม่เป็นธรรม เพราะถูกดำเนินคดีในมูลคดีเดียวกันถึงสองศาลพร้อมกัน ผู้ถูกร้องเห็นว่าควรให้ศาลยุติธรรม เป็นผู้พิจารณารับฟังข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย และวินิจฉัยต่อไป เพื่อรักษาความสมดุล ในกระบวนการยุติธรรมและเพื่อความเป็นธรรม

ดังนั้น ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยมี ๓ ประเด็น คือ

๑. ผู้ร้องมีอำนาจที่จะยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

๒. ศาลยุติธรรมหรือศาลรัฐธรรมนูญ ศาลใดจะเป็นผู้วินิจฉัยวุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้องว่า สำเร็จการศึกษาในระดับใด

๓. สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ซึ่งเกิดจากการเลือกตั้งปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๕ สิ้นสุดลงเพราะวุฒิการศึกษาไม่ถูกต้อง หรือไม่

ซึ่งประเด็นในข้อ ๑ และ ข้อ ๒ เป็นข้อกฎหมายที่ผู้ถูกร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในเบื้องต้น ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญจะได้ทำการวินิจฉัยไปพร้อมกัน ทั้ง ๓ ประเด็น

ในประเด็นข้อที่ ๑ ผู้ถูกร้องอ้างว่า การที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๓) ซึ่งบัญญัติว่า ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า แต่มาตรา ๓๑๕ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลบัญญัติว่า นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่คงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไป และได้กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวสิ้นสุดได้เพียง ๓ กรณีเท่านั้นคือ

๑. ครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร

๒. เมื่อมีการยุบสภา

๓. สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน ตามมาตรา ๓๒๓

แต่ผู้ร้องมีได้เหตุใดเหตุหนึ่งใน ๓ กรณีนี้ที่ให้ผู้ถูกร้องสิ้นสุดสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเช่นนี้ศาลรัฐธรรมนูญต้องยกคำร้องเสีย เพราะผู้ร้องไม่มีอำนาจที่จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้

พิจารณาแล้วเห็นว่า บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญในมาตราดังกล่าว เป็นเพียงการรับรอง “สถานะ” ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับเก่า ให้มี “สถานะ” เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเท่านั้น ก็เนื่องจากว่าคุณสมบัติทางการศึกษาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่รัฐธรรมนูญฉบับเดิมกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนดเอาไว้มีความลักลั่นกัน กล่าวคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ไม่ได้บังคับว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสำเร็จการศึกษาชั้นใด เว้นแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีบิดาเป็นคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขณะที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งบังคับใช้ในปัจจุบัน ได้กำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ว่าต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (เว้นแต่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา) เมื่อคุณสมบัติทางการศึกษาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่รัฐธรรมนูญฉบับเดิมกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้กำหนดไว้แตกต่างกัน โดยรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาเอาไว้สูงกว่า เพื่อมิให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติในเรื่องคุณสมบัติทางการศึกษาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม

รัฐธรรมนูญฉบับเดิม รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจึงต้องมีบทบัญญัติมิให้นำคุณวุฒิทางการศึกษาที่ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมาบังคับใช้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากรัฐธรรมนูญฉบับเดิม ในช่วงบทยุติบทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ จากที่กล่าวมา จึงเห็นได้ว่าบทบัญญัติในบทยุติบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ ทั้งวรรคสองและวรรคสี่ หาได้มีความหมายไปถึงว่าเป็นบทบัญญัติที่ตัดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญมิให้วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีที่ขาดคุณสมบัติเพราะเหตุในเรื่องคุณวุฒิทางการศึกษา ในช่วงที่บทยุติบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญยังมีผลใช้บังคับแต่อย่างใดไม่ กล่าวคือ บทยุติบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๓๑๕ ของรัฐธรรมนูญรับรองเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น มิได้รับรองไปถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งไม่ถูกกฎหมายจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ ผู้ร้องจึงมีอำนาจขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ส่วนประเด็นข้อที่ ๒ เรื่องศาลใดเป็นศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยถึงวุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้อง เพราะผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาเพียงจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เท่านั้น ส่วนผู้ถูกร้องอ้างว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี ดังนั้นข้อเท็จจริงจึงยังไม่ยุติว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาชั้นใดแน่ เช่นนี้ ปัญหาจึงมีว่าองค์กรใด เป็นผู้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาระดับใด

ตามรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือร่างกฎหมายใดหรือการกระทำใด ๆ ขัดหรือแย้งหรือตราขึ้นโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ จะเห็นได้ว่าการกระทำใด ๆ ที่จะชอบหรือไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่ฟังเป็นยุติแน่นอนแล้วว่ามีกรกระทำดังกล่าวจริง คือเป็นข้อเท็จจริงที่ยุติแล้วว่าอย่างไร ศาลรัฐธรรมนูญจึงจะนำข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วไปปรับกับข้อกฎหมายว่ารัฐธรรมนูญว่าอย่างไร เพราะรัฐธรรมนูญต้องการให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัยว่าตามมาตราต่างๆ ในรัฐธรรมนูญมีความหมายหรือหลักเกณฑ์ว่าอย่างไร ถ้าคดีที่มาสู่ศาลรัฐธรรมนูญ โดยที่ข้อเท็จจริงยังไม่ยุติ แล้วศาลรัฐธรรมนูญนำมาวินิจฉัยโดยฟังข้อเท็จจริงเอง ผลก็จะเหมือนเช่นศาลยุติธรรม คือจะมีผลฟังได้เป็นคดีๆ ไป เพราะเป็นการฟังข้อเท็จจริงเฉพาะคดี ประเด็นอย่างเดียวกันอาจจะฟังข้อเท็จจริงต่างกันได้ซึ่งจะทำให้การวินิจฉัยข้อกฎหมายมีผลต่างกัน รัฐธรรมนูญมิได้มีเจตนาให้ผลของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ มีผลเฉพาะคดีหรือมีหลักเกณฑ์เฉพาะคดีแต่มีเจตนาให้เป็นศาลซึ่งวางหลักเกณฑ์มาตรฐานตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของคดีนี้ที่ว่าผู้ถูกร้องมีวุฒิการศึกษาที่จะสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หรือไม่นั้น รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๗ กำหนดให้เป็น

หน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีหน้าที่จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่สอบสวนหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาและข้อโต้แย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้น การจะฟังข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกร้องมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ฯ หรือไม่นั้น จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และขณะเลือกตั้ง ฯ ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และปี พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น ยังอยู่ในระหว่างใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งต้องใช้รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าววินิจฉัยว่าองค์ใดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาฟังข้อเท็จจริงและวินิจฉัยว่า วุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้องมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้หรือไม่ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้น มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ และมาตรา ๘๐ บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรม ดังนั้นศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาชั้นใด อันเป็นเหตุให้ขาดคุณสมบัติการสมัครรับเลือกตั้ง ฯ หรือไม่

แต่ความเห็นของข้าพเจ้าในประเด็นข้อ ๒ นี้เป็นเสียงข้างน้อย โดยเสียงข้างมากเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยในประเด็นนี้ได้

ข้าพเจ้าจึงจะวินิจฉัยในประเด็นที่ ๓ ต่อไปดังนี้

ประเด็นที่ ๓ มีว่าผู้ถูกร้องจบ ปวท. จากโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ หรือไม่ ผู้ร้องนำสืบว่า ปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีปทุมของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องเป็นโมฆะ เพราะผู้ถูกร้องจบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ไม่เคยเรียนในโรงเรียน กศน. ประเภทบุคคลภายนอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร และไม่เคยจบจากโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และ รบ. ๑ ของโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๕๓๐ ที่แสดงว่าผู้ถูกร้อง จบชั้น ปวท. ซึ่งผู้ถูกร้อง นำมาเป็นหลักฐานในการเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม นั้นปลอม

ผู้ถูกร้อง นำสืบว่าเรียนจบปวท. จากโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ เมื่อจบแล้วโรงเรียนได้ออกใบ รบ. ๑ ให้คือ ใบ รบ. ๑ ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๕๓๐ ซึ่งผู้ถูกร้อง ได้นำใบ รบ. ๑ ดังกล่าวไปสมัครเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมและเรียนจนจบปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ และเมื่อผู้ถูกร้องสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกทั้งสองครั้งได้ใช้ปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมออกให้ เป็นเอกสารหลักฐานในการสมัครเพราะบิดาเป็นคนต่างด้าว

ข้อเท็จจริงตามที่ผู้ร้องและผู้ถูกร้องนำสืบรับกันว่าผู้ถูกร้องจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประชาชนคร) ส่วนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องจบมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน กศน. บุคคลภายนอกกรุงเทพมหานคร จบ ปวท. จาก โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์

บริหารธุรกิจ และจบปริญญาตรีคณะนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น ผู้ร้องอ้างว่า ปริญญาตรีของผู้ถูกร้องเป็นโมฆะเพราะผู้ถูกร้องไม่จบ ปวท. และไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกคือ ผู้ถูกร้องจบ ปวท. และจบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือไม่ ในปัญหานี้ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลโรงเรียนเอกชนเบิกความว่า ในกรณีที่โรงเรียนใดเลิกกิจการนั้นจะต้องส่งหลักฐานการศึกษาทั้งหมดตั้งแต่โรงเรียนเริ่มดำเนินการจนปิดกิจการให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเพื่อเก็บดูแลรักษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจะทำหน้าที่เหมือนนายทะเบียนของโรงเรียนดังกล่าวต่อไป โรงเรียนที่ปิดกิจการแล้วจะไม่มีอำนาจหน้าที่ในการออกใบรับรองใดๆ ทั้งสิ้น และไม่มีสิทธิที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอกสารต่างๆ ที่ส่งมาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนแล้วได้ด้วยตนเอง การที่จะตรวจสอบว่าบุคคลใดจบการศึกษาจากโรงเรียนที่ปิดแล้วเป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยจะตรวจสอบจากหลักฐาน ๔ อย่าง คือ ทะเบียนนักเรียน รายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา ระเบียบแสดงผลการเรียน (รบ. ๑) และทะเบียนประกาศนียบัตร ซึ่งถ้าไม่มีชื่ออยู่ในเอกสารอย่างใดอย่างหนึ่งในหลักฐาน ๔ อย่างนี้ ก็ถือว่าผู้นั้นไม่เคยเรียนและไม่จบจากโรงเรียนดังกล่าว ในกรณีของผู้ถูกร้องซึ่งอ้างว่าจบ ปวท. จากโรงเรียนเทคนิคมาрдานูเคราะห์บริหารธุรกิจนั้น โรงเรียนเทคนิคมาрдานูเคราะห์บริหารธุรกิจได้เลิกกิจการเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ และส่งเอกสารการศึกษาทั้งหมดให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนแล้ว และจากการตรวจสอบไม่มีชื่อผู้ถูกร้องอยู่ในเอกสารทั้ง ๔ อย่าง

ส่วนใบ รบ. ๑ ปวท. ที่ผู้ถูกร้องนำไปใช้เป็นหลักฐานเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น ผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการและผู้แทนขององค์การค้ำของคุรุสภายืนยันว่าใบ รบ. ๑ ของโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนนั้น องค์การค้ำของคุรุสภาจะเป็นผู้จัดพิมพ์และจำหน่ายแต่ผู้เดียว และโรงเรียนที่จะขอซื้อใบ รบ. ๑ นี้ได้จะต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนก่อน แล้วนำหนังสืออนุญาตมาซื้อจากองค์การค้ำของคุรุสภา ใบ รบ. ๑ นี้ ทางองค์การค้ำของคุรุสภาจะพิมพ์เป็นเล่ม เล่มละหรือชุดละ ๕๐ ใบ และจะลงเลขที่เรียงกันไปตามลำดับ และเมื่อจำหน่ายให้กับโรงเรียนใดองค์การค้ำของคุรุสภาก็จะทำบันทึกไว้ว่า ใบ รบ. ๑ ชุดที่ .... เลขที่ .... ได้จำหน่ายให้กับโรงเรียนใด ซึ่ง ใบ รบ. ๑ ปวช. ชุดที่ ๑๕๕๔ องค์การค้ำของคุรุสภาได้จำหน่ายให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค ซึ่งชุดที่ ๑๕๕๔ นี้มีใบ รบ. ๑ ปวท. ๕๐ ใบ คือตั้งแต่เลขที่ ๐๗๗๖๕๑ ถึงเลขที่ ๐๗๗๗๐๐ ไม่มีเลขที่ ๐๑๒๔๓๐ และมีได้จำหน่ายให้แก่โรงเรียนเทคนิคมาрдานูเคราะห์บริหารธุรกิจ ดังนั้น ใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ที่ผู้ถูกร้องนำไปสมัครศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น จึงมิได้ผลิตและจำหน่ายโดยองค์การค้ำของคุรุสภา

นอกจากนั้น ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ ซึ่งแจ้งสรุปว่า กระทรวงศึกษาธิการมีความเห็นว่า น่าเชื่อว่า รม. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๖ ๐๑๒๔๓๐ ที่ผู้ถูกร้องนำไปใช้สมัครเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นเอกสารปลอม เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ซึ่งแจ้งสรุปว่า โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์ บริหารธุรกิจ ได้เลิกกิจการไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ และได้ส่งมอบเอกสารให้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเก็บรักษาไว้ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งจากการตรวจสอบหลักฐานการศึกษาที่โรงเรียนดังกล่าวส่งมอบ ไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้อง และผู้อำนวยการองค์การค้ำของคุรุสภา มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ ซึ่งแจ้งสรุปว่า ยืนยันผลการตรวจสอบ การจัดชาย รม. ปวท. ได้ชาย รม. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ ให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค และเลขที่ ถูกต้องของชุดที่ ๑๕๕๔ คือ เลขที่ ๐๗๗๖๕๑-๐๗๗๗๐๐ ไม่ใช่เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ เพราะ รม. ๑ ปวท. ๑ เล่ม มี ๕๐ แผ่น ชุดที่เลขที่จะต่อเนื่องกันทุกเล่ม

ผู้ถูกร้องนำสืบแต่เพียงว่า ผู้ถูกร้อง เรียนและจบจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และใบ รม. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ที่ผู้ถูกร้องนำไปสมัครศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจเป็นผู้ออกให้ ส่วนใบ รม. ปวท. ดังกล่าว โรงเรียนจะมีที่มาอย่างไรนั้น ผู้ถูกร้องไม่ทราบ เป็นเรื่องของทางโรงเรียนที่จัดหามาเอง และผู้แทน มหาวิทยาลัยศรีปทุมเบิกความรับรองว่า เมื่อผู้ถูกร้องนำใบ รม. ๑ ปวท. ดังกล่าวมาสมัครเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม ทางมหาวิทยาลัยได้ตรวจสอบใบ รม. ๑ ปวท. ดังกล่าวแล้ว ซึ่งโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจได้ตอบยืนยันว่าใบ รม. ๑ ปวท. ของผู้ถูกร้องเป็นเอกสารที่ถูกต้อง

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ใบ รม. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ มิได้ซื้อจากองค์การค้ำของคุรุสภา จึงเป็นใบ รม. ๑ ปวท. ที่ไม่ถูกต้อง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนยืนยันว่าจากเอกสารทั้งหมดของโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจได้ส่งมอบให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเมื่อโรงเรียนเลิกกิจการนั้นไม่มีชื่อผู้ถูกร้องเป็นนักเรียน หรือผู้จบการศึกษาจากโรงเรียนดังกล่าว คดีจึงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องไม่ได้จบการศึกษาระดับ ปวท. จากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ

ปัญหาว่าผู้ถูกร้องจบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือไม่ ในประเด็นนี้ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องจบมัธยมศึกษาตอนปลายโดยระบบการศึกษาสำหรับบุคคล ภายนอก และใบ รม. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ของผู้ถูกร้องที่นำไปใช้ศึกษาต่อที่ มหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น แจ้งว่าก่อนที่ผู้ถูกร้องจะมาเรียนที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ

ผู้ถูกร้องจบจากโรงเรียน “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร” นายทวีศักดิ์ วิศิษฐ์ฎาฎกร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ๑ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน นายพิชิต แสงลอย ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน และนายสมชาย พูนทอง นักวิชาการ ๗ กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งทั้ง ๓ คน มีหน้าที่ดูแลและจัดการควบคุมการประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เบิกความยืนยันสอดคล้องต้องกันว่า หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกนั้น จะต้องใช้ชื่อว่าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกแล้วต่อท้ายชื่อของโรงเรียนที่หน่วยจัดการศึกษานั้นตั้งอยู่ เช่น “หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสวนกุหลาบวิทยาลัย” และจากการตรวจสอบแล้วไม่มี สถานศึกษาชื่อ “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร” และได้ตรวจสอบผู้จบ หลักสูตรของผู้เรียนประเภทบุคคลภายนอกตามทะเบียนคุมประกาศนียบัตรที่มีอยู่จำนวน ๑๕ เล่ม คือตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ไม่มีชื่อผู้ถูกร้องในเอกสารทั้งหมด แสดงว่าผู้ถูกร้อง มิได้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากระบบการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

คดีจึงฟังได้ว่าไม่มีสถานศึกษาชื่อ “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร” ซึ่งผู้ถูกร้องอ้างว่าจบมัธยมศึกษาตอนปลายจากสถานศึกษาดังกล่าว ดังนั้น จึงฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกร้อง จบมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อผู้ถูกร้องมิได้จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และไม่จบ ปวท. เช่นนี้ ผู้ถูกร้องจึงขาดคุณสมบัติที่จะสมัครเข้าเรียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุมได้ เพราะ “ระเบียบมหาวิทยาลัยศรีปทุมว่าด้วย ระบบการศึกษาและการวัดผลการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อนุปริญญาและปริญญาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๓๓” ข้อ ๖ ระบุว่า การเข้าเป็นนักศึกษาจะต้องมี วุฒิการศึกษาดังนี้

๑. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรอื่น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า

๒. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือชั้นประกาศนียบัตร วิชาชีพเทคนิค (ปวท.) หรืออนุปริญญาหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลรับรอง

ดังนั้น แม้ว่าผู้ถูกร้องจะจบปริญญาตรีคณะนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม การจบปริญญาตรี ของผู้ถูกร้องย่อมไม่สมบูรณ์ ไม่อาจนำมาอ้างอิงได้ จึงไม่ถึงว่าผู้ถูกร้องจบชั้นปริญญาตรี ดังนั้นเมื่อ ผู้ถูกร้องเป็นบุตรคนต่างด้าวและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ และเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นเวลาที่ ผู้ถูกร้องลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งสองครั้ง ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๑ (๑) ว่าผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิด และถ้ามีบิดาเป็นคนต่างด้าวจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย ซึ่งขณะนั้น คือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวจะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติหรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศ ตามกำหนดเวลาโดยตลอดไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียน จนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติ

(๒) ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงในประเทศตามหลักสูตรจนเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า”

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ถูกร้องไม่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และไม่ใช่ผู้ที่สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เช่นนี้ ผู้ถูกร้องจึงขาดคุณสมบัติที่จะสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แม้ผู้ถูกร้องจะได้รับเลือกตั้งทั้งปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และปี พ.ศ. ๒๕๓๘ การได้รับเลือกตั้งทั้งสองครั้งก็ไม่สมบูรณ์ตกเป็นโมฆะ

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา ถือนายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ส่วนคำขออื่นให้ยก

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT